

6^e STUDIEDAG

VOEDING BEWEGEN EN KANKER

Kanker in de toekomst · Fitter de operatie in
Eetproblemen bij kanker · **Voeding en genen**
Gedragsverandering stimuleren

VRIJDAG 24 JANUARI 2020

09.30 tot 16.30 uur | Van der Valk, Utrecht

Accreditatie wordt aangevraagd bij V&VN, VSR, St. ADAP, KNGF en Keurmerk Fysiotherapie.

Hoe ziet kanker er over 10 jaar uit? Hoeveel verder zijn we gekomen met de genezing van kanker? Heeft kanker het karakter van een chronische ziekte gekregen? Tijdens deze zesde editie van de multidisciplinaire Studiedag 'VOEDING, BEWEGEN EN KANKER' op vrijdag 24 januari 2020 discussieer je niet alleen mee over dit soort vergezichten, maar ook en vooral over de meest recente onderzoeksresultaten en de nieuwste concepten om de kwaliteit van leven van patiënten met kanker te verbeteren.

Een van de actuele thema's in het keuzeprogramma is het better in better out-principe: fitte patiënten herstellen sneller na een operatie. Het Máxima Medisch Centrum lanceert 'prehabilitatie', een multidisciplinaire aanpak van Canadese snit. In een andere sessie wordt besproken welke factoren bepalen dat er een groot risico is op een vertraagd herstel na de operatie, en hoe we daarop in kunnen grijpen. Ook presenteren we de resultaten van een beweegstudie in het UMC Utrecht onder patiënten met borstkanker.

In het programma is er ook veel aandacht voor eetproblemen bij mensen met kanker. Zo implementeert het Antoni van Leeuwenhoek volgend jaar een nieuw voedingsconcept, waarbij elke patiënt eten aangeboden krijgt op basis van zijn of haar individuele behoefte. De psychosociale last van het onvermogen tot eten komt aan bod in een sessie over het project 'Hij moet toch eten?' van IKNL. En er zijn nog meer sessies te volgen over voeding en kanker, zoals die over voeding en genen in relatie tot kanker. Waarom krijgt de ene persoon kanker en de andere niet? In weer een andere interactieve sessie vragen we ons samen af: wat werkt wel en wat werkt niet als we patiënten willen aanzetten tot gezonder beweeg- en eetgedrag? Tot slot staan we stil bij de samenwerking rondom de patiënt, hoe zorgen wij ervoor dat de patiënt de juiste zorg op de juiste plek krijgt?

Er zal geen sprake zijn van eenrichtingsverkeer. Deskundige sprekers en workshopleiders zullen hun kennis met je delen, maar zijn ook heel benieuwd naar jouw praktijkverhalen, kennis en de dilemma's waar je mogelijk mee worstelt. Dus stel vooral veel vragen, vertel over je praktijkervaringen, en: neem je collega's mee. Want samen weet je meer!

We zien je graag op vrijdag 24 januari 2020 in Utrecht!

Met vriendelijke groet, mede namens onze programma-adviseurs,

Willeke Kristensen, cursusmanager

VOEDING, BEWEGEN EN KANKER

08.45 uur **Ontvangst en registratie**

09.30 uur **Welkom en opening door de voorzitter**
Dr. Sandra Beijer, diëtist-epidemioloog, IKNL Utrecht

09.45 uur **2030: kanker de deur uit (?)**
Hoe chronisch is kanker over tien jaar? Zoeken we oplossingen voor kanker wel in de goede richting? Welke noviteiten dienen zich aan? Kunnen we nieuwe medicijnen en behandelmethodes in de toekomst wel betalen? Waarom verschillen genezingskansen per land? Kunnen en moeten we meer doen aan preventie? En wat moeten we dan precies doen? Of is kanker krijgen een kwestie van pech hebben?

We praten erover met ingewijden in de oncologie.

Panelleden:

- Prof. dr. Filip Lardon, Faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen van de Universiteit Antwerpen en diensthoofd van het Centrum voor Oncologisch Onderzoek, België
- Rogier Verstralen, kartrekker en projectleider van het oncologisch preventieprogramma Beter Gezond
- Dr. Geert Cirkel, internist-oncoloog in het Meander MC in Amersfoort

10.45 uur **Pauze**

11.15 uur **1^e RONDE KEUZESESSIES**

12.15 uur **Lunch**

13.00 uur **2^e RONDE KEUZESESSIES**

14.00 uur **Zaalwissel**

14.10 uur **3^e RONDE KEUZESESSIES**

15.10 uur **Pauze**

15.30 uur **4^e RONDE KEUZESESSIES**

16.30 uur **Einde**

STUDIERESULTATEN

1 **Bewegstudie bij patiënten met borstkanker, nieuwe inzichten**
Uit eerdere oncologische bewegonderzoeken weten we dat bewegen tijdens en na de behandelperiode gunstige effecten heeft. Het uitvoeren van gerandomiseerde (oncologische) bewegstudies zijn vaak lastig uit te voeren. Patiënten willen steeds vaker niet meedoen aan een studie omdat ze via loting ingedeeld worden in de behandel- ofwel controlegroep, waardoor het uitvoeren van een bewegstudie steeds moeilijker wordt. Daarnaast kunnen patiënten die ingeloot worden in de controlegroep teleurgesteld zijn en besluiten om zelf te gaan sporten. De UMBRELLA Fit studie maakte gebruik van een nieuwe onderzoeksmethode (het zogenaemde Trials within Cohorts (TwiCs) design) om de effectiviteit van een bewegprogramma bij vrouwen na de borstkankerbehandeling te onderzoeken. De nieuwe onderzoeksmethode leverde unieke inzichten op en deze worden samen met de resultaten gepresenteerd.

Roxanne Gal, onderzoeker UMBRELLA Fit studie, UMC Utrecht

PRAKTIJKLES

2 **Fysiek functioneren voor en na de operatie van patiënten met slokdarmkanker**
Moet iedere patiënt die een grote operatie moet ondergaan, zijn of haar conditie verbeteren voor een beter herstel? Onderzoek bij patiënten met slokdarmkanker die een slokdarmresectie ondergingen, liet opmerkelijk genoeg zien dat er geen relatie tussen een betere conditie en beter herstel was. Welke lessen kunnen we hieruit trekken voor de praktijk? Wat is het belang van het systematisch in kaart brengen van het pre- en postoperatieve beloop van het fysiek functioneren? Welke factoren bepalen dat er een groot risico is op een vertraagd postoperatief herstel? En vervolgens: wanneer bepaal je wie een fysiotherapeutische behandeling nodig heeft, hoe die behandeling eruit moet zien en wanneer deze plaats moet vinden? In deze interactieve sessie gaan we in op deze vragen, en bespreken we de gevolgen voor het behandelbeleid.

Maarten van Egmond, MSc; fysiotherapeut, promovendus afdeling revalidatiegeneeskunde Amsterdam UMC, docent Fysiotherapie Hogeschool van Amsterdam

PRAKTIJKLES

3 **Dubbele winst: lekker eten én bewegen**
Hoe zet je mensen voor wie eten lastig is, een goede maaltijd voor? Het Antoni van Leeuwenhoek komt in antwoord op deze vraag komend jaar met een nieuw voedingsconcept. Uitgangspunt: elke patiënt naar eigen behoefte laten eten. Als de patiënt vertelt dat zijn of haar smaak veranderd is door chemotherapie, wordt bijvoorbeeld een zoete of zure topping aan het eten toegevoegd. Ook aan beleving en beweging is gedacht. De maaltijd wordt, als dat kan, in het restaurant voor patiënten opgediend. De fysiotherapeut geeft aan wat voor de patiënt haalbaar is. Voor patiënten met hoofd-halskanker wordt het eten speciaal bereid, waarbij de dikte van het voedsel is afgestemd op wat de patiënt kan verdragen. Tijdens deze sessie hoor je alles over dit nieuwe voedingsconcept én kun je zelf proeven wat dit betekent!

Maartje Brandt, diëtist Antoni van Leeuwenhoek
Rogier de Wilde, Projectleider Vernieuwd Voedingsconcept a.i.
Gamy Meije, teamleider voedingsassistenten, Antoni van Leeuwenhoek

STUDIERESULTATEN

4 **Relatie tussen voeding en genen bij kanker**
Waarom krijgt de een kanker en de ander niet? Een belangrijke vraag, want als je eenmaal weet hoe kanker ontstaat, kun je er iets aan doen. In deze sessie bespreken we het onderzoek naar de interactie tussen voeding en genen in relatie tot kanker. We laten zien wat dit type onderzoek inhoudt en hoe het kan bijdragen aan het samenstellen van richtlijnen over voeding. De toepassing in de praktijk is helaas nog niet zo ver dat er al praktische handvatten aangereikt kunnen worden. Wel kunnen we ingaan op de vragen die er zijn voor toepassing in de praktijk.

Dr. Fränzel van Duijnhoven, universitair docent Voeding & Kanker, Universiteit Wageningen

PRAKTIJKLES**5****Patient empowerment of hoe patiënten vóór de operatie fitter worden**

Door een operatie gaat de conditie van een patiënt hard achteruit. Hoe krijgen we de patiënt weer snel op de been? Het Máxima Medisch Centrum lanceert 'prehabilitatie', een multidisciplinaire aanpak om de patiënt al vóór de operatie fitter te maken. Dat gebeurt met intensieve training gecombineerd met optimale voeding, mentale ondersteuning en, indien van toepassing, stoppen met roken. Dit programma, waarvan het concept uit Canada afkomstig is, wordt wereldwijd uitgerold in een samenwerkingsverband tussen sportartsen, fysiotherapeuten, diëtisten, psychologen en chirurgen. De eerste resultaten zijn positief. Ondertussen is het hard werken voor de patiënt: die speelt een actieve rol in het bevorderen van de eigen genezing: patient empowerment!

Nicole Papen, innovatieadviseur en nauw betrokken bij prehabilitatie, Máxima Medisch Centrum

PRAKTIJKLES**6****'Hij moet toch eten?' Psychosociale gevolgen van het onvermogen tot eten bij kanker**

Patiënten met kanker ervaren vaak een onvermogen tot eten. De psychosociale gevolgen van het moeilijker kunnen eten, waren binnen de oncologische zorg tot dusver een onderbelicht thema. Het project 'Hij moet toch eten?' van IKNL heeft deze psychosociale gevolgen van het onvermogen tot eten én de ervaren last van deze gevolgen in kaart gebracht. Er zijn tools ontwikkeld om de psychosociale last van het onvermogen tot eten sneller te signaleren en beter bespreekbaar te maken door zorgverleners. Tijdens deze sessie presenteren we de resultaten van de interviews en vragenlijsten en geven we een demonstratie van de ontwikkelde tool voor patiënten en naasten en de e-learning voor zorgverleners die vanaf eind november 2019 gratis beschikbaar zijn. De sessie wordt gegeven door de uitvoerend onderzoeker op dit project samen met een oncologie psychologe die spreekt over haar ervaringen in de dagelijkse praktijk.

Nora Lize, junior onderzoeker, IKNL, Utrecht

Dr. Mecheline van der Linden, klinisch psycholoog NIP/psychotherapeut, praktijkopleider Afdeling medische psychologie, Amsterdam UMC, locatie VUmc

PRAKTIJKLES**7****'Waarom doe je nou niet gewoon wat ik zeg?' Je patiënten motiveren tot gedragsverandering**

In de zorg voor patiënten die kanker hebben of gehad hebben, hebben we als hulpverleners vaak goede suggesties en adviezen die de gezondheid en de kwaliteit van leven van de patiënt kunnen verbeteren. We geven graag tips en adviezen op het gebied van voeding, beweging en behandelmogelijkheden. Helaas merken we vaak genoeg dat patiënten deze adviezen niet altijd opvolgen. Ze hebben andere ideeën over wat goed voor hen is. Daarnaast staat er veel informatie op internet en krijgen patiënten regelmatig goedbedoelde tips en adviezen vanuit hun omgeving. Patiënten weten soms niet wat ze daarmee moeten en komen met vragen bij de hulpverlener. Hoe kun jij daar het beste mee omgaan, zonder de zoveelste 'adviseur' op rij te worden? En wat doe je als je merkt dat de patiënt in jouw ogen (wellicht) een verkeerde keuze maakt? In deze levendige en (inter)actieve sessie gaan we hiermee aan de slag. Wat werkt wel en wat werkt juist ook niet?

Hilde Jans, psycholoog, gespecialiseerd in gedragsverandering, persoonlijke effectiviteit en Motiverende Gespreksvoering en auteur van het zeer praktische boek: 'Waarom doe je nou niet gewoon wat ik zeg?'

PRAKTIJKLES**8****Hoe organiseren we onze samenwerking in de begeleiding van de patiënt?**

Patiënten kunnen na de diagnose en tijdens en na de behandeling diverse hulpvragen hebben. Een goed georganiseerd proces van ondersteuning kan veel bijdragen aan de door de patiënt ervaren kwaliteit van leven. Maar hoe zorgen we voor die goede organisatie? De vragen van patiënten gaan vaak over de grenzen van lijnen en domeinen heen, en moeten worden beantwoord door professionals met uiteenlopende competenties. Hoe brengen we de input vanuit al die verschillende hoeken bij elkaar, zodat de patiënt de juiste zorg op de juiste plek krijgt? Vanuit de theorie en praktijk van netwerkregie geven we in deze sessie een aantal tips die bijdragen aan de effectiviteit van de samenwerking.

Frank Beemer, Academic Director Ketenregie in de Zorg bij Erasmus Academie

ALGEMENE INFORMATIE

Programma- adviescommissie

Dr. Sandra Beijer	Diëtist-epidemioloog, IKNL Utrecht
Niki Doornink	Oncologie-diëtist, AMC Amsterdam
Marieke ten Tusscher	Fysiotherapeut/onderzoeker, Centrum voor Kwaliteit van Leven, Antoni van Leeuwenhoek
Mariëtte van Nes	Verpleegkundig specialist gastro-intestinale oncologie, OLVG Amsterdam

Datum en locatie

Vrijdag 24 januari 2020, Van der Valk Hotel Utrecht.

Voor wie

Deze multidisciplinaire studiedag is bestemd voor oncologieverpleegkundigen, verpleegkundig specialisten oncologie, diëtisten en fysiotherapeuten.

Accreditatie

Accreditatie wordt aangevraagd voor 5 uur bij;

- Kwaliteitsregister Verpleegkundigen & Verzorgenden
- Verpleegkundig Specialisten Register
- Kwaliteitsregister Paramedici (diëtisten)
- Koninklijk Nederlands Genootschap voor Fysiotherapie en Keurmerk Fysiotherapie.

Op onze website vind je de status van de aanvragen.

Kosten

De kosten voor deelname bedragen € 235,- per persoon. Dit bedrag is inclusief consumpties, lunch en cursusmateriaal. Mark Two is als geregistreerde instelling voor kort beroepsonderwijs vrijgesteld van BTW.

Aanmelden

U kunt zich aanmelden via onze website www.marktwo.nl.

Annuleren

Tot twee weken voor de bijeenkomst kunt u, uitsluitend schriftelijk, annuleren. Wij brengen dan € 50,- annuleringskosten in rekening. Daarna bent u het volledige registratiebedrag verschuldigd.

U kunt dan nog wel een collega in uw plaats laten deelnemen. Neemt u daarvoor contact op met ons secretariaat.

Meer weten?

MarkTwo **Academy**

Telefoon: 033-4345730 | E-mail: info@marktwo.nl | Website: www.marktwo.nl

AANMELDEN OP WWW.MARKTWO.NL